

Όσα ήθελω να είναι

Μεταίρεση: Στέλλα Ζουμπούλιακου

Éric Chacour

ΜΕΤΟΙΧΜΙΟ

ΟΣΑ ΞΕΡΩ ΓΙΑ ΣΕΝΑ

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Λογοτεχνία

Πρώτη έκδοση Μάρτιος 2026

Τίτλος πρωτοτύπου Éric Chacour, *Ce que je sais de toi*, Éditions Alto, 2023
Κατόπιν συμφωνίας με τις Éditions Alto σε συνεργασία με τους νόμιμα διορισμένους αντι-προσώπους Books And More Agency #BAM, Παρίσι, Γαλλία και Ersilia Literary Agency.

Σχεδιασμός εξωφύλλου Bob Studio

Σελιδοποίηση Γιώτα Μπόμπου

© 2023, Éric Chacour και Éditions Alto

© 2023, Εκδόσεις **ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ** (για την ελληνική γλώσσα)

ISBN 978-618-03-4550-6

ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ 84550

Κ.Ε.Π. 6000 Κ.Π. 22304

Η μετάφραση πραγματοποιήθηκε με την υποστήριξη της Société de développement des entreprises culturelles du Québec (SODEC).

Δεν επιτρέπεται η με οποιονδήποτε τρόπο χρήση ή αναπαραγωγή ολόκληρου ή μέρους του βιβλίου με σκοπό την εκπαίδευση τεχνολογιών ή συστημάτων τεχνητής νοημοσύνης. Το παρόν έργο προστατεύεται από τη διαδικασία εξδουρξης κειμένου και δεδομένων (Άρθρο 4(3) Οδηγία (ΕΕ) 2019/790).

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιοδήποτε μέσο ή τρόπο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

Εκδόσεις ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Ιπποκράτους 118, 114 72 Αθήνα, τηλ.: 211 3003500
metaixmio.gr · metaixmio@metaixmio.gr

Κεντρική διάθεση

Ασκληπιού 18, 106 80 Αθήνα, τηλ.: 210 3647433

Βιβλιοπωλεία ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Ασκληπιού 18, 106 80 Αθήνα, τηλ.: 210 3647433
Πολυχώρος, Ιπποκράτους 118, 114 72 Αθήνα
τηλ.: 211 3003580, fax: 211 3003581

ÉRIC CHACOUR

Όσα ξέρω για σένα

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ Στέλα Ζουμπουλάκη

ΜΕΤΑΙΧΜΙΘ

Όλες οι σημειώσεις είναι της μεταφράστριάς.

Σε κείνους που με έκαναν να αγαπήσω την Αίγυπτο.
Σε κείνες.

ΕΣΥ

Κάιρο, 1961

– Τι αυτοκίνητο θα ήθελες όταν μεγαλώσεις;

Έκανε αυτή την απλή ερώτηση, τότε όμως δεν ήξερες πως έπρεπε να είσαι καχύποπτος με τις απλές ερωτήσεις. Ήσουν δώδεκα χρονών, η αδερφή σου δέκα. Κάνατε βόλτα με τον πατέρα σας στις όχθες του Νείλου, στην αστική γειτονιά Ζαμάλεκ. Παρασυρμένος από τη φασαριόζικη συνοδεία μιας άναρχης κυκλοφορίας, το βλέμμα σου ξεχνιέται σε αυτόν τον πύργο σε σχήμα λωτού που ξεφυτρώνει από το έδαφος. Ο ψηλότερος της Αφρικής, λένε με περηφάνια. Και φτιάχτηκε από έναν μελκίτη!

Η αδερφή σου η Νεσρίν δεν περίμενε να απαντήσεις και αναφώνησε:

– Αυτό, *μπαμπά!* Αυτό το μεγάλο κόκκινο, εκεί πέρα!

– Κι εσύ, Ταρέκ;

Δεν σε είχε απασχολήσει ποτέ αυτό το θέμα.

Γιατί όχι... ένα γαϊδούρι; Θεώρησες καλό να δικαιολογήσεις την επιλογή σου: κάνει λιγότερο θόρυβο.

Το βεβιασμένο γέλιο του πατέρα σου φανέρωνε πως η απάντησή σου δεν ήταν αποδεκτή. Εκτός κι αν προσπαθούσε να πείσει τον εαυτό του πως αστειεύοσουν. Η Νεσρίν πήρε μια τούφα από τα μαύρα της μαλλιά και την τύλιξε γύρω από τον δείκτη της – έκανε αυτή την κίνηση κάθε φορά που προσπαθούσε να πάρει τον λόγο. Προφανώς πεπεισμένη πως με λίγη επιμονή θα κατάφερνε μέχρι το τέλος του απογεύματος να βρίσκεται στο τιμόνι του κόκκινου κάμπριο, επανέλαβε με ακόμα μεγαλύτερο ενθουσιασμό:

– Εγώ θέλω το κόκκινο, *μπαμπά!* Με την οροφή που ανοίγει!

Το βλέμμα του πατέρα σου σε έκανε να καταλάβεις πως εξακολουθούσε να περιμένει την απάντησή σου. Για να τον ικανοποιήσεις, πέταξες στην τύχη:

– Θα ήθελα εκείνο το μαύρο, εκεί πέρα. Εκείνο που είναι σταματημένο στη γωνία.

Ο πατέρας σου ξερόβηξε για να καθαρίσει τη φωνή του· μπορούσε να προχωρήσει με την επίδειξή του:

– Έχεις δίκιο, είναι ένα ωραίο αμερικάνικο. Μια Κάντιλακ. Το ξέρεις πως είναι ακριβό; Θα πρέπει

να έχεις μια καλή δουλειά για να μπορέσεις να το αποκτήσεις. Μηχανικός ή γιατρός. Τι θα προτιμούσες;

Σου μιλούσε χωρίς να σε κοιτάζει, η προσοχή του στραμμένη στην πίπα που είχε ανάμεσα στα χείλη του. Ρουφώντας στο κενό με έναν απαλό συριγμό, άρχισε το τελετουργικό που σου φαινόταν μυστηριώδες και γνώριμο ταυτόχρονα. Ικανοποιημένος από τη ροή του αέρα, έβγαλε από την τσέπη του ένα σακουλάκι με καπνό που δεν μπορούσες να καταλήξεις αν η μυρωδιά του, πολύ οικεία, σου άρεσε ή όχι. Μετά γέμισε το μπολ, χτυπώντας με το μεσαίο δάχτυλο του δεξιού του χεριού τα ξερά φύλλα του καπνού ώστε να κάτσουν στη θέση τους, και μετά τα πατίκωσε όλα μαζί. Κάθε βήμα αυτής της σχολαστικής διαδικασίας έμοιαζε προορισμένο να σου δώσει ένα εύλογο χρονικό διάστημα για να σκεφτείς. Όταν ξανάβαλε την πίπα στο στόμα του για να ελέγξει τη ροή του αέρα, κατάλαβες πως σου απέμενε λίγος χρόνος για να απαντήσεις. Το κλικ του αναπτήρα ήχησε σαν καμπανάκι. Μεσ στον καπνό από τις πρώτες ρουφηξιές τόλμησες να ξεστομίσεις απρόθυμα:

– Μάλλον γιατρός...

Έμεινε ακίνητος για μια στιγμή, σαν να σκεφτόταν μια προσφορά που μόλις του είχες κάνει, και μετά είπε σοβαρά:

– Ωραία, γιε μου, καλή επιλογή.

Ήταν η μόνη επιλογή: δεν ήξερες τι ήταν το επάγγελμα του μηχανικού. Δεν είχε σημασία, ο γιος του θα γινόταν γιατρός όπως κι εκείνος. Δεν χρειαζόταν να επιχειρηματολογήσει παραπάνω. Τα δάχτυλα που μια μέρα θα σου μάθαιναν το μελλοντικό σου επάγγελμα συμπίζεζαν με ένα πατητήρι τις πρώτες στάχτες της συζήτησής σας. Ενώ ο πατέρας σου άναβε ξανά την πίπα του, σε φανταζόσουν να φοράς τη λευκή ποδιά του, εκείνη που φορούσε στο ισόγειο του σπιτιού σας στο Ντόκι, που το είχε μετατρέψει σε ιατρείο. Ήσουν σε ηλικία που δεν είχες άλλα σχέδια πέρα από αυτά που αποφάσιζαν άλλοι για σένα· ήταν όμως πράγματι μόνο θέμα ηλικίας;

Συνεχίσατε σιωπηλοί για το υπόλοιπο της βόλτας. Μοιάζατε και οι δύο χαμένοι στις σκέψεις σας. Μόλις τελείωσε ο καπνός, ο πατέρας σου κοίταξε το ρολόι τσέπης του, εκείνο που είχε χαραγμένα τα αρχικά του στο πίσω μέρος. Και τα δικά σου, όλως τυχαίως. Ήταν ώρα να επιστρέψετε. Έδειχνε πάντοτε την ώρα της επιστροφής όταν δεν είχε απομείνει ούτε ρουφηξιά. Αλάθητος συγχρονισμός ανάμεσα στην πίπα και στο ρολόι τσέπης.

Το βράδυ, θα ανακοίνωνες στη μητέρα σου ότι μια μέρα θα γινόσουν γιατρός. Χωρίς συναίσθημα,

όπως μεταδίδουμε μια ανώδυνη πληροφορία που μόλις μάθαμε. Θα δεχόταν το νέο με τον ίδιο ενθουσιασμό που θα έδειχνε αν της έφερνες το δίπλωμά σου με έπαινο. Ο Νάσερ έχτιζε τη μεγαλύτερη χώρα στον κόσμο και η μητέρα σου είχε αποφασίσει ότι θα ήσουν ο σπουδαιότερος γιατρός της. Λίγο νωρίτερα είχες υποσχεθεί στη Νεορίν να της αγοράσεις ένα κόκκινο καμπριολέ.

Ήσουν δώδεκα χρονών. Αποδώ και πέρα θα ήσουν καχύποπτος με τις απλές ερωτήσεις.

Δεν ήξερες πότε θα άρχιζε η ζωή. Μικρός, ήσουν άριστος μαθητής. Έφερνες καλούς βαθμούς στο σπίτι και σου έλεγαν πως θα σου χρησίμευαν αργότερα. Η ζωή λοιπόν θα άρχιζε αργότερα. Σ' εκείνο το διάστημα τα πάντα ήταν σκόρπιες στιγμές, από τις οποίες στην πραγματικότητα δεν σου είχε μείνει τίποτα. Δεν συγκρατούμε το όνομα εκείνων που κουράζονται για να μας κουβαλάνε στους ώμους τους, ούτε λογαριάζουμε τις ώρες που περνάνε για την προετοιμασία του αγαπημένου μας φαγητού. Από την άλλη, διατηρούμε ασήμαντες λεπτομέρειες: είχες γελάσει με τη Νεορίν επειδή δεν μπορούσε να πει σωστά τη λέξη πυραμίδα στα αραβικά, είχατε φάει *φρέσκακ* σε μια παραλία και το σιρόπι είχε λερώσει τα μαγιά σου, έκανες σχέδια με το δάχτυλό σου στα παράθυρα που θόλωναν όταν η Φατέγια, η υπηρέτριά σου, μαγεύρενε...

Παρατηρούσες προσεκτικά τους ενήλικες: τις κινήσεις τους, τη χροιά της φωνής τους, την εμφάνισή τους. Μερικές φορές ένας απ' αυτούς

έπαιρνε τον λόγο, λες και τον είχε υποδείξει κάποια αυθεντία για να διηγηθεί το τελευταίο ανέκδοτο που είχε ακούσει. Τα μάτια του ακροατηρίου έπεφταν πάνω του και αυτή η νέα προσοχή τον μεταμόρφωνε. Η φωνή του άλλαζε, οι κινήσεις του συντονίζονταν με την ιστορία του, κι ένιωθες την ένταση να γεμίζει το δωμάτιο. Θαύμαζες την επίδραση που ασκούσε στο κοινό, ένα πλήθος που ξαφνικά σαν να γινόταν ένα σώμα, με μια ανάσα συγχρονισμένη με τον ρυθμό του ομιλητή. Κι αυτός μπορούσε να επιταχύνει τη ροή με την οποία πρόσφερε τις λέξεις και να αποκαλύψει επιτέλους την ατάκα που όλοι περίμεναν. Και τότε όλοι την υποδέχονταν με ένα βροντερό και απελευθερωτικό γέλιο, ένα γέλιο ασυντόνιστο κι ωστόσο ολότελα συντονισμένο.

Οι άντρες ήταν εκείνοι που γελούσαν. Γιατί γελούσαν; Δεν ήξερες. Τα ακατανόητα υπονοούμενα, οι προφανείς υπερβολές, οι λέξεις που σου ήταν ακόμη άγνωστες, τα συνένοχα βλέμματα, τα επικριτικά μούτρα των μανάδων που υπενθύμιζαν την παρουσία των παιδιών, οι σκόρπιες χειρονομίες των αντρών που έμοιαζαν να τους απαντούν πως δεν πειράζει, είναι μικρά ακόμη για να καταλάβουν. Όπως και να 'χει, ήσουν μικρός ακόμη για να καταλάβεις. Αυτή η γλώσσα έμοιαζε να ανήκει στον κόσμο των ενηλίκων, μια μακρινή ήπειρο που

δεν είχες ακόμη ανακαλύψει. Δεν ήξερες αν μια μέρα θα έφτανες εκεί, χωρίς να το καταλάβεις, επειδή άφησες την παιδική σου ηλικία να σε παρασύρει ή αν ήταν μια γη όπου έπρεπε να κατακτηθεί με πόνο. Μπορούσε άραγε να παραμείνει για πάντα άγνωστη για σένα; Θα γελάς κι εσύ μια μέρα όπως αυτοί;

Η παρουσία τους ηλέκτριζε τη Νεορίν. Διέκοπτε τις συζητήσεις τους για να ρωτήσει τι σήμαινε μια λέξη ή να απαντήσει στην πιο ρητορική τους ερώτηση. Ούτε κι εκείνη μπορούσε να καταλάβει το νόημα των αστείων τους, αλλά συμμετείχε με το δικό της παιδικό γέλιο. Γελούσε μόνο και μόνο στην ιδέα πως γελάει μαζί με τους άλλους. Αυτό της αρκούσε. Δεν ήταν αξιολάτρευτη;

Η ζωή θα άρχιζε αργότερα. Για την ώρα δεν ήταν ζωή. Ήταν προσμονή, αναμονή ίσως. Η παιδική ηλικία, μια αργή προετοιμασία. Για ποιο πράγμα προετοιμαζόσουν; Ή, πιο συγκεκριμένα, για ποιο πράγμα σε προετοίμαζαν; Σου άρεσε περισσότερο η παρέα των ενηλίκων από κείνη των συνομηλίκων σου. Σε θάμπωναν εκείνοι που δεν δίσταζαν ποτέ. Εκείνοι που, με την ίδια άνεση, μπορούσαν να ασκήσουν κριτική σε έναν πρόεδρο, έναν νόμο ή μια ποδοσφαιρική ομάδα. Εκείνοι που κάθε τους κίνηση μοιάζει να επιβεβαιώνει πως κατέχουν την

πλήρη και απόλυτη αλήθεια. Εκείνοι που θα λύσουν με μια κίνηση το ζήτημα της Παλαιστίνης, των Αδελφών Μουσουλμάνων, του φράγματος του Ασουάν και των εθνικοποιήσεων. Άρχισες να πιστεύεις πως αυτό ήταν η ενήλικη ζωή: η εξαφάνιση κάθε μορφής αμφιβολίας.

Μια μέρα όμως θα καταλάβαινες ξεκάθαρα πως υπάρχουν πολύ λίγοι πραγματικοί ενήλικες. Ότι κανείς δεν αποτινάσσει ποτέ εντελώς τους αρχικούς του φόβους, τα εφηβικά του κόμπλεξ, την ανεκπλήρωτη ανάγκη του να πάρει εκδίκηση για τις πρώτες του ταπεινώσεις. Εξακολουθείς να ξαφνιάζεσαι κάθε φορά που βλέπεις σε κάποιον μια παιδική αντίδραση, αλλά αυτό είναι μεγάλο λάθος: δεν υπάρχουν ενήλικες που συμπεριφέρονται σαν παιδιά, υπάρχουν μόνο παιδιά που έχουν φτάσει στην ηλικία που η αμφιβολία είναι ντροπιαστική. Παιδιά που καταλήγουν να συμμορφώνονται με αυτό που οι άλλοι περιμένουν από κείνα: που παραιτούνται με την παραμικρή αμφισβήτηση, που επιβάλλονται χωρίς να τρέμουν, που περιφρονούν τη διαφορά. Παιδιά με τραχιές φωνές, άσπρα μαλλιά και έφεση στο ποτό. Πολλά χρόνια αργότερα, θα καταλάβεις ότι πρέπει να τους ξεφύγεις με κάθε κόστος. Αλλά τότε σε γοήτευαν.

Στο Κάιρο της δεκαετίας του ογδόντα, ένας νέος γιατρός κάνει τη ζωή που όλοι περιμένουν από κείνον. Θα ακολουθήσει το επάγγελμα του πατέρα του, θα κληρονομήσει το ιατρείο του και την πελατεία του, θα κάνει τα πράγματα που πρέπει. Ο Ταρέκ δεν έχει χρόνο για σκέψεις και ερωτήματα. Μια τυχαία συνάντηση όμως θα κλονίσει τον γάμο του, την καριέρα του, ακόμα και τις βεβαιότητές του, και θα τον αναγκάσει να φύγει. Από τη λεβαντίνικη κοινότητα της Αιγύπτου στους σκληρούς χειμώνες του Μόντρεαλ, από την ηγεμονία του Νάσερ στην αυγή ενός νέου αιώνα, ο Ταρέκ φεύγει, περιπλανιέται και αναπολεί. Συνειδητοποιεί όμως ότι χιλιάδες μίλια μακριά, κάποιος συγκεντρώνει τα κεφάλαια της ιστορίας του και προσπαθεί να ανασυνθέσει, κομμάτι κομμάτι, την πορεία της ζωής του. Ιστορία μιας απουσίας και μιας πιθανής συμφιλίωσης, το *Όσα ξέρω για σένα* σκιαγραφεί το τρυφερό πορτρέτο μιας οικογένειας και μιας κοινωνίας που μεταμορφώνεται δραστικά. Το πρώτο μυθιστόρημα του *Éric Chacour* αποκαλύπτει έναν συγγραφέα με εκλεπτυσμένη γλώσσα, ευαισθησία και βαθιά κατανόηση της ανθρώπινης φύσης.

ISBN: 978-618-03-4550-6

9 786180 345506
ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 84550

metaixmio.gr